

07/10/2023

Ο Συγγραφέας Σταύρος Παπουτσής για το θέμα «Αναμνήσεις από τη ζωή μου στην Βόρειο Ήπειρο»

/ [Ενορίες](#)

Δεν γνώριζα πώς ζούσαν οι άλλοι άνθρωποι στον πλανήτη. Σε τι εποχές και σε τι πτυχές κυλούσε η ζωή τους. Ιδανικές ή όχι οι συνθήκες για τα ποθούμενα του βίου τους. Είμαστε αποκλεισμένοι και δεν γνωρίζουμε για τις στοιχειώδεις συνθήκες επιβίωσης του ανθρώπου στον κόσμο. ... Μου φαίνεται πως μας ξερίζωσαν την έννοια της ζωής μας.

- Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου / Ι. Ν. Ευαγγελιστρίας Πειραιώς

Στο «Ενοριακό Αρχονταρίκι» του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς και στο πλαίσιο του προγράμματος «[ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...](#)», την Παρασκευή 6 Οκτωβρίου, ο Συγγραφέας Στέφανος Μίλεσης, Πρόεδρος της Φιλολογικής Στέγης Πειραιώς, φιλοξένησε τον **Συγγραφέα Σταύρο Παπουτσή**, σε μια συζήτηση με θέμα «Αναμνήσεις από τη ζωή μου στην Βόρειο Ήπειρο»

Ο κ. Παπουτσή, γεννημένος στο χωριό Μαλτσιανή των Αγίων Σαράντα της Βορείου Ηπείρου έφτασε στην Ελλάδα το 1991 και από τότε μένει στον Πειραιά. Ακολούθησε τον δρόμο της λογοτεχνίας για να εκφράσει όλα εκείνα τα συναισθήματα που από την παιδική του ηλικία ακόμα, συγκέντρωνε στα βάθη της ψυχής του, αναζητώντας την κατάλληλη ευκαιρία.

Και όταν επιτέλους την βρήκε άνοιξε τους ασκούς ελευθερώνοντας τις σκέψεις του, εκφράζοντας τα καταπιεσμένα αισθήματά του, που εκτός από δικά του ήταν σύναμμα και όλων των Βορειοηπειρωτών.

Μέσα από τα έργα του έκανε και συνεχίζει να κάνει γνωστές τις περιπέτειές τους, έγραψε για την καταπίεσή τους, τις δυσκολίες που είχαν να ξεπεράσουν για να ζήσουν κι αυτοί ειρηνικά, προσποιούμενοι τους ευτυχισμένους.

Διότι στην Αλβανία υπήρχαν δύο κατηγορίες ανθρώπων. Εκείνοι που ζούσαν κι εκείνοι που προσποιούνταν ότι ζουν. Ίσως διότι οι περισσότεροι δεν είχαν την ευκαιρία να μάθουν πώς ζούσε ο υπόλοιπος κόσμος.

Όπως έχει γράψει:

«Δεν γνώριζα πώς ζούσαν οι άλλοι άνθρωποι στον πλανήτη. Σε τι εποχές και σε τι πτυχές κυλούσε η ζωή τους. Ιδανικές ή όχι οι συνθήκες για τα ποθούμενα του βίου τους. Είμαστε αποκλεισμένοι και δεν γνωρίζουμε για τις στοιχειώδεις συνθήκες επιβίωσης του ανθρώπου στον κόσμο. ... Μου φαίνεται πως μας ξερίζωσαν την έννοια της ζωής μας».

Ξεκινώντας από τα παιδικά του χρόνια, αναφέρθηκε ιδιαίτερα στην διακοπή των σχέσεων της Αλβανίας με την Ελλάδα, με την κατάσταση πολέμου, που απέκοψε την εθνική ελληνική μειονότητα από τον κορμό, από την μάνα πατρίδα, και αυτό επέτρεψε στον Χότζα, να καλλιεργήσει το μίσος κατά της Ελλάδας, εργαζόμενος τον αφελληνισμό.

Η εθνοκάθαρση, οι διώξεις, οι φυλακίσεις την δεκαετία του 1950 ασκούσαν μεγάλη πίεση, που ακόμα και τα παιδιά, όπως ήταν τότε ο συγγραφέας, την καταλάβαιναν.

Οι Έλληνες της Βορείου Ηπείρου πλήρωναν ουσιαστικά την σκακιέρα των διπλωματικών κινήσεων των μεγάλων δυνάμεων, την ανοχή της δύσης, τις λανθασμένες κινήσεις του ελληνικού κράτους, την έλλειψη ενδιαφέροντος για τα προβλήματα της ελληνικής μειονότητας, μένοντας τελικά μόνοι και αβοήθητοι.

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να κλείσουν σταδιακά οι Εκκλησίες και να απαγορευθεί η θρησκεία. Οι Εκκλησίες μετατράπηκαν σε αχυρώνες και κέντρα συνάντησης νεολαίας. Και όπως ανέφερε σχετικά ο κ. Παπουτσής:

«Πάρθηκαν από τις Εκκλησίες πολλές εικόνες μεγάλης αξίας, τα βιβλία που είχαν και δεν έμεινε τίποτα. Σαν να μας πήραν την ιστορία μας, αφού στα βιβλία υπήρχαν οι γεννήσεις και οι θάνατοι των ανθρώπων, οι γάμοι και πολλά άλλα. Μας άφησαν χωρίς ιστορία.»

Όλοι οι Έλληνες στην Αλβανία εκείνη την περίοδο, διατηρούσαν φάκελο, με τις κινήσεις τους, την καθημερινότητά τους. Από τον φόβο, την πίεση και τον μεγάλο έλεγχο, ήταν σαν είναι πρόβατα, όπως είπε χαρακτηριστικά ο κ. Παπουτσής.

Ο ίδιος έχει περιγράψει σε βιβλίο του για τους φακέλους που προέκυπταν από το «σύστημα» των παρακολουθήσεων, όπου ο ένας κατέδιδε τον άλλον και λειτουργούσαν ως μοχλός πίεσης και αφορμή διώξεων, φυλακίσεων και εκκαθαρίσεων.

Και ανέφερε στην συζήτηση πρωτοφανή περιστατικά πολυετών φυλακίσεων αθώων ανθρώπων, μόνο με την υποψία ότι λόγω της ελληνικής τους καταγωγής έκαναν σαμποτάζ στο κράτος.

Ακόμη, ήταν συνταρακτική η περιγραφή του κ. Παπουτσή, για τον τρόπο που χρησιμοποίησε προκειμένου να μάθουν ελληνικά τα παιδιά του, στήνοντας έναν πίνακα στο σπίτι και κάνοντας ο ίδιος όλα τα μαθήματα στην ελληνική γλώσσα.

Ένας διαφορετικός κόσμος, όπου λίγα μόλις χιλιόμετρα από τα ελληνικά σύνορα, οι Έλληνες της Βορείου Ηπείρου, έκλειναν τα παράθυρα, προκειμένου να ακούσουν τα ελληνικά δελτία ειδήσεων, κι αυτό την δεκαετία του 1980.

Σε ένα καθεστώς, που πυροβολούσαν και σκότωναν ανθρώπους, οικογένειες ολόκληρες και μωρά παιδιά, ακόμη και το 1990, στήνοντας παγίδα σε όποιον προσπαθούσε να φύγει στην Ελλάδα. Μάλιστα,, η Βουλή της Αλβανίας, είχε ένα άρθρο, σύμφωνα με το οποίο όποιος περνάει τα σύνορα, είναι προδότης και εχθρός του λαού και του κόμματος.

Ήταν μία συγκλονιστική συζήτηση - αφήγηση που θύμισε αλλά και φώτισε πολλές πτυχές μίας μακράς μαρτυρικής περιόδου που βίωσαν οι Βορειοηπειρώτες Έλληνες, κάτω από απάνθρωπες συνθήκες ανελευθερίας, προπαγάνδας, καταπίεσης, διώξεων ακόμη και δολοφονιών.

